

Костянтин БАЛАБАНОВ,

*ректор Маріупольського державного університету,
Почесний консул Республіки Кіпр в Маріуполі,
член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України,
доктор політичних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародних відносин та
зовнішньої політики МДУ*

КІПР – ПАРТНЕР ДЛЯ УКРАЇНИ

Республіка Кіпр є однією з держав Східного Середземномор'я, які найбільш бурхливо та динамічно розвиваються. З часу набуття незалежності в 1960 році, Кіпр здійснив стрімкий економічний злет, що дозволило йому стати визнаним лідером у таких галузях, як туризм і міжнародні інвестиції. Незважаючи на фактичний поділ країни в 1974 році, грекам-кіпріотам вдалося досягти разючих результатів, що дозволили їм увійти до числа найбільш розвинених держав світу. З 2004 року Республіка Кіпр набула повноправного членства в Європейському Союзі, вона є дуже важливою країною регіону з економічної та геополітичної точок зору. Дуже корисним для України є також досвід інтеграції Кіпру до ЄС.

Дипломатичні відносини між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Кіпр на рівні посольств було встановлено 16–18 серпня 1960 року майже відразу після проголошення Кіпром незалежності, яка стала результатом багаторічної національно-визвольної боротьби. Радянський Союз активно підтримував створення незалежного Кіпру, у керівництва СРСР були тісні відносини із лідером національно-визвольного руху кіпрського народу архієпископом Макаріосом, який згодом став Президентом Республіки Кіпр.

Першим Надзвичайним і Повноважним Послом Союзу Радянських Соціалістичних Республік в Республіці Кіпр став Єрмошин Павло Костянтинович, який перебував на посаді з 16 грудня 1960 до 20 квітня 1968 року. Вірчі грамоти Президенту

Республіки Кіпр Павло Костянтинович вручив 31 грудня 1960 року.

З 20 квітня 1968 до 4 грудня 1970 року посольство СРСР на Кіпрі очолював Микита Павлович Толубєєв (31 травня 1968 року – вручення вірчих грамот).

Після урочистої церемонії присвоєння звання Почесного професора МДУ президенту Фонду «Анастасіос Г. Левендіс», главі Ради директорів «Левендіс Груп» Анастасіосу П. Левендісу (2010 р.)

After official ceremony of conferring the rank of Honorary professor of NDA to the president of the fund «Anastasios G. Levandisy», head of the Directors council of the «Levandis Group» Anastasios P. Levandis (2010)

З 8 січня 1971 до 7 липня 1973 року Надзвичайним і Повноважним Послом СРСР на Кіпрі був Анатолій Олександрович Барковський (23 лютого 1971 року – вручення вірчих грамот), з 7 липня 1973 до 31 липня 1986 року – Сергій Тимофійович Аставін (29 серпня 1973 року – вручення вірчих грамот), з 31 липня 1986 до 2 жовтня 1990 року – Юрій Євгенович Фокін. І нарешті останнім послом СРСР, а згодом Російської Федерації на Кіпрі був Зенков Борис

Геннадійович, якого призначено на цю посаду 14 вересня 1990 року. Він перебував на ній, представляючи інтереси вже Росії, до 18 листопада 1996 року.

На запрошення Президії Верховної Ради СРСР і радянського уряду з 2 до 9 червня 1971 року перший Президент Кіпру архієпископ Макаріос перебував з офіційним візитом в СРСР. Президента Республіки Кіпр супроводжували: міністр закордонних справ Республіки Кіпр С. Кіпріану, міністр при президенті П. Ставр, посол Республіки Кіпр в СРСР Д. Хаджімілтіс і посол Г. Пелагіас. Під час візиту відбулися переговори між Головою Президії Верховної Ради СРСР Миколою Вікторовичем Підгорним та Президентом Макаріосом. Під час переговорів, які відбулися в дружній атмосфері, було розглянуто питання двосторонніх відносин, кіпрське питання, становище в Східному Середземномор'ї та інші актуальні міжнародні проблеми. В спільно прийнятому комюніке відзначалося: сторони із задоволенням констатували, що за десятиріччя, яке минуло після проголошення незалежності Республіки Кіпр, радянсько-кіпрські відносини незмінно розвивалися в дусі дружби і взаємної поваги. СРСР послідовно виступав на підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності Республіки Кіпр, за ліквідацію іноземних військових баз на острові, за мирне вирішення кіпрського питання без будь-якого іноземного втручання.

У січні 1986 року були висунуті пропозиції радянського уряду «Про принципи кіпрського врегулювання та шляхи його досягнення», які знайшли дуже широкий позитивний відгук у світі. В цих пропозиціях СРСР висловився на підтримку незалежності, суверенітету та територіальної цілісності Республіки Кіпр, проти будь-яких спроб вирішити кіпрське питання всупереч волі народу Кіпру. Ці пропозиції СРСР щодо Кіпру було запропоновано майже одночасно з концепцією без'ядерного світу, ідеєю створення Основ всеохоплюючої системи міжнародної безпеки, яку було висунуто Горбачовим.

У квітні 1987 року відбувся перший в історії двосторонніх відносин офіційний візит до Радянського Союзу міністра закордонних справ Республіки Кіпр Георгіоса Якову, який в ході зустрічей із керівництвом СРСР наголошував на тому, що реалізація висунутих Радянським Союзом принципів буде сприяти вирішенню важливих міжнародних аспектів кіпрської

проблеми, перетворенню Середземномор'я на зону сталого миру та співпраці.

З моменту встановлення дипломатичних відносин до розпаду СРСР між Республікою Кіпр та Радянським Союзом було укладено досить велику кількість двосторонніх документів, частина з яких є чинними і нині, діючи в рамках національного законодавства республік колишнього СРСР.

Нормативно-правову базу радянсько-кіпрських відносин становили:

1. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр у формі обміну листами про взаємне надання режиму найбільшого сприяння від 22 грудня 1961 року;

2. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр у формі нот про звільнення громадян Союзу Радянських Соціалістичних Республік та Республіки Кіпр від сплати консульських зборів за видачу віз від 12 вересня 1962 року і від 8 жовтня 1962 року;

3. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр про повітряне сполучення від 29 лютого 1964 року;

4. Протокол про Торговельне представництво Союзу Радянських Соціалістичних Республік в Республіці Кіпр від 22 лютого 1965 року;

5. Угода про співробітництво у галузі радіомовлення та телебачення між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр від 17 липня 1969 року;

6. Угода про співробітництво в галузі науки, освіти та культури між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр від 24 травня 1972 року;

7. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр про економічне і технічне співробітництво від 1 жовтня 1975 року;

8. Довгострокова угода про торгівлю між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Кіпр від 24 листопада 1976 року з листами щодо вилучення з режиму найбільшого сприяння на користь митного союзу або зони вільної торгівлі;

9. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр в формі листів про надання сприяння у закупівлі радянськими зовнішньоторговельними

організаціями відповідних кіпрських товарів у період дії Довгострокової угоди про торгівлю між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Кіпр від 24 листопада 1976 року;

10. Консульська конвенція між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Кіпр від 8 лютого 1978 року;

11. Угода про розвиток економічного і промислового співробітництва між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр від 4 липня 1983 року;

12. Угода між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр про правову допомогу у цивільних і кримінальних справах від 19 січня 1984 року;

13. Протокол між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр про співробітництво у спорудженні водогосподарських об'єктів на Кіпрі від 16 жовтня 1984 року;

14. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр про торговельне судноплавство від 12 червня 1985 року;

15. Протокол від 31 жовтня 1986 року до Довгострокової угоди про торгівлю між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Республікою Кіпр від 24 листопада 1976 року;

16. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр в формі нот про скасування візового режиму для громадян двох країн, які мають дійсні дипломатичні паспорти, від 5 червня 1989 року;

17. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр в формі нот про скасування транзитних віз для громадян СРСР і Республіки Кіпр від 23 лютого і від 5 вересня 1990 року;

18. Угода між Урядом Союзу Радянських Соціалістичних Республік і Урядом Республіки Кіпр про міжнародне автомобільне сполучення від 30 січня 1990 року;

19. Угода про товарообіг між Союзом Радянських Соціалістичних Республік та Республікою Кіпр у 1991–1992 роках від 19 липня 1991 року.

Республіка Кіпр визнала Україну незалежною державою 27 грудня 1991 року спеціальним рішенням уряду. З цієї нагоди Президент Республіки Кіпр Георгіос Васіліу надіслав привітання

Президенту України Леоніду Макаровичу Кравчуку. 19 лютого 1992 року у Нью-Йорку між двома країнами був підписаний Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Кіпр.

У 1997 році рішенням кіпрського уряду голову правління Експобанку Гетьманенка Юрія Ігоровича було призначено Почесним консулом Республіки Кіпр в Україні (м. Київ).

18 травня 2006 року було відкрито Почесне консульство України в Республіці Кіпр (м. Лімассол), Почесним консулом призначено Алексіса Фотіадіса.

4 липня 2006 року було відкрито Почесне консульство Республіки Кіпр у місті Маріуполі. Почесним консулом призначено ректора Маріупольського державного університету, доктора політичних наук, професора Костянтина Васильовича Балабанова.

У жовтні 2011 року започатковано Почесне консульство Республіки Кіпр в Одесі. Почесним консулом призначено Музальова Бориса Вікторовича.

Першим Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Кіпр (за сумісництвом) став Посол України в Державі Ізраїль Дмитро Юхимович Марков, який вручив вірчі грамоти Президенту Кіпру Главкосу Клірідісу 23 березня 1999 року. Д.Ю. Марков перебував на цій посаді до липня 2003 року. Вже у серпні 1999 року в столиці Кіпру місті Нікосії було відкрито Генеральне консульство України. Рівень дипломатичного представництва України в Республіці Кіпр було підвищено із відкриттям Посольства України в Республіці Кіпр у червні 2003 року. Першим Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Кіпр із резиденцією в місті Нікосії став Борис Іванович Гуменюк, який вручив вірчі грамоти Президенту Республіки Кіпр Тассосу Пападопулосу 22 грудня 2003 року. Б.І. Гуменюк завершив свою першу дипломатичну місію у Кіпрі у лютому 2007 року.

8 січня 2008 року до Республіки Кіпр прибув новопризначений Надзвичайний і Повноважний Посол України Олександр Павлович Дем'янюк, який вже 14 січня 2008 року вручив вірчі грамоти Президенту Республіки Кіпр Тассосу Пападопулосу. О.П. Дем'янюк перебував на посаді посла до 17 лютого 2012 року.

Постійний член ради правління фонду «Анастасіос Г. Левендіс», професор Васос Карайоргіс із співробітниками та викладачами факультету грецької філології МДУ (2010 р.)
Member of the Management Council of the fund «Anastasios G. Levendis», professor Vasos Karaiorgis with NDA Greece filology department employees (2010)

21 лютого 2012 року Борис Іванович Гуменюк вдруге був призначений Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Кіпр, а 25 квітня 2012 року вручив вірчі грамоти Президенту Республіки Кіпр Дімітрісу Хрістофіасу. Відбулась протокольна урочиста церемонія та зустріч Посла України в Республіці Кіпр Б.І. Гуменюка з Президентом Республіки Кіпр Д. Хрістофіасом, у ході якої Глава Кіпрської Держави, зокрема, відзначив, що з великим задоволенням та почуттям дружби приймає вірчі грамоти від новопризначеного Посла України, а також запевнив, що всі його зусилля, спрямовано на розвиток взаємовигідної співпраці між двома країнами, будуть мати незмінну підтримку Президента та уряду Кіпру. У свою чергу, Б.І. Гуменюк запевнив, що докладатиме всіх можливих зусиль для сприяння подальшому розвитку традиційно дружніх відносин між Україною та Республікою Кіпр, які поєднує

історична, культурна та духовна спадщина двох народів. Крім того, Посол України підкреслив зростання взаємної зацікавленості та наявний потенціал обох країн для розширення і активізації співпраці, що відкриває перспективи подальшого поглиблення двосторонніх відносин в усіх сферах взаємного інтересу. Президент Кіпру Дімітріс Хрістофіас підтвердив незмінну позицію Нікосії щодо надання подальшої підтримки євроінтеграційним прагненням України, зокрема у період головування Кіпру в Раді Європейського Союзу у другому півріччі 2012 року.

Функції дипломатичного представництва інтересів Республіки Кіпр в Україні за сумісництвом було покладено на Посольство Кіпру у Федеративній Республіці Німеччина. Так, 12 жовтня 2006 року Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Кіпр у ФРН та в Україні (за сумісництвом) Леонідас Маркідіс вручив вірчі грамоти Президенту України. Наступним Послом Республіки Кіпр у ФРН та Україні (за сумісництвом) став Панделакіс Еліадіс, який вручив вірчі грамоти Президенту України 21 листопада 2008 року.

Новим етапом розвитку міждержавних дипломатичних відносин стало започаткування дипломатичної місії Республіки Кіпр в Україні. 28 вересня 2009 року в Києві розпочав роботу Тимчасовий Повірений у справах Республіки Кіпр в Україні Евагорас Вріонідіс.

14 червня 2011 року Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Кіпр в Україні, з резиденцією у місті Києві, Евагорас Вріонідіс вручив вірчі грамоти Президенту України Віктору Федоровичу Януковичу. 4 липня 2011 року за участю Президента Республіки Кіпр Дімітріса Хрістофіаса та міністра закордонних справ України Костянтина Івановича Грищенка відбулася офіційна церемонія відкриття Посольства Республіки Кіпр в Україні.

Республіка Кіпр встановила дипломатичні відносини із 170 країнами світу. Кіпр має 40 дипломатичних місій та представництв при міжнародних організаціях з паралельною акредитацією у 110 країнах та міжнародних організаціях.

З огляду на той факт, що Республіка Кіпр є невеликою країною та має порівняно обмежений дипломатичний штат, рішення про відкриття окремого дипломатичного представництва в Україні свідчить про стратегічний характер міждержавних

відносин та важливість подальшого розвитку рівноправного партнерства в усіх галузях.

Важливою формою співпраці між Україною та Республікою Кіпр є візити та зустрічі посадовців обох країн.

23 вересня 2009 року Президент України Віктор Ющенко та Президент Республіки Кіпр Дімітріс Хрістофіас провели зустріч в рамках участі у 64-й сесії Генеральної Асамблеї ООН.

У 2010 році відбувся обмін візитами голів парламентів обох країн: 10–12 червня — візит Голови Верховної Ради України Володимира Литвина до Республіки Кіпр та 9–11 листопада — офіційний візит в Україну Президента Палати представників (Парламенту) Республіки Кіпр Маріоса Карояна. За заявами сторін, ці візити відкрили нову сторінку в поглибленні міжпарламентського діалогу, надали нового імпульсу активізації українсько-кіпрських міжпарламентських відносин, які є важливою складовою двостороннього політичного діалогу.

Безперечно, найбільш знаковою подією українсько-кіпрських відносин став перший в історії двосторонніх зносин офіційний візит Президента Республіки Кіпр Дімітріса Хрістофіаса та пані Елсі Хрістофіа в Україну 3–5 липня 2011 року.

4 липня у Києві відбулася офіційна церемонія зустрічі Президента України Віктора Януковича та Президента Республіки Кіпр Дімітріса Хрістофіаса, військовий оркестр виконав Державні гімни України та Кіпру. Глави держав обійшли стрій воїнів Почесної варти. Церемонія завершилася представленням офіційних делегацій двох країн [3].

Після завершення церемонії зустрічі відбулися переговори Президента України Віктора Януковича та Президента Республіки Кіпр Дімітріса Хрістофіаса у форматі «віч-на-віч».

«Ваш візит в Україну є переконливим доказом того, що наші держави прагнуть до активізації співпраці. Переконаний, нам буде про що сьогодні поговорити», — сказав Глава Української держави, вітаючи кіпрського колегу на українській землі.

Віктор Янукович подякував Дімітрісу Хрістофіасу за те, що він прийняв запрошення відвідати Україну. Президент відзначив символічність нинішнього візиту — адже вперше в історії українсько-кіпрських відносин Глава Республіки Кіпр відвідує Україну.

Зі свого боку Президент Кіпру подякував українському колезі за запрошення та запевнив його у своїх дружніх почуттях

до Українського народу. «Я дуже щасливий, що став першим Президентом Кіпру, який відвідує Україну з офіційним візитом. Упевнений, сьогоднішні переговори відбудуться у дружній атмосфері і матимуть результат», — сказав Дімітріс Хрістофіас.

Після зустрічі Віктора Януковича та Дімітріса Хрістофіаса у форматі «віч-на-віч» під головуванням Президентів відбулися українсько-кіпрські переговори у розширеному колі. Відкриваючи їх Президент України зазначив, що «Україна зацікавлена у розвитку багатогранного співробітництва з Кіпром, і ми приділяємо значну увагу насамперед торговельно-економічній співпраці».

Президент України відзначив, що цей напрямок розвитку відносин між двома державами має значний потенціал. «Наше завдання — значно активізувати цю роботу», — підкреслив Віктор Янукович.

За словами Глави держави, нині українська влада проводить активну роботу з удосконалення правового поля у сфері інвестиційної діяльності. Зокрема, зазначив Віктор Янукович, мова йде про розвиток транспортної, туристично-спортивної інфраструктури, будівництво промислових та житлових об'єктів.

На спільній з Президентом Кіпру Дімітрісом Хрістофіасом прес-конференції Президент України Віктор Янукович висловив переконання, що перший візит в Україну Президента Кіпру є знаковою подією, яка засвідчила перехід двосторонніх відносин України та Кіпру на вищий рівень політичного діалогу. Глава Української держави оцінив переговори, що відбулись, як «дуже змістовні, активні та насичені».

«Ми починаємо нову сторінку активних взаємин між нашими державами, приділили багато уваги стану і перспективам наших політичних відносин, інтеграції України в Євросоюз, а також, безумовно, ключовим питанням наших двосторонніх взаємин — насамперед у торговельно-економічній та інвестиційній сферах. Президент Хрістофіас запевнив нас у підтримці Кіпром європейських прагнень України. І ця підтримка дає нам підстави розраховувати на продовження плідної співпраці між нашими країнами під час головування Республіки Кіпр в Раді Європейського Союзу в другому півріччі 2012 року. Зі свого боку я поінформував пана Президента про перебіг соціально-економічних реформ в Україні та ключові зовнішньополітичні пріоритети нашої держави. Приємно

відзначити, що зустріч засвідчила близькість позицій України та Кіпру з багатьох міжнародних і регіональних питань — це створює надійне підґрунтя для подальшої тісної взаємодії наших країн. Перекоаний, що візит Президента Кіпру надасть нового потужного імпульсу подальшому розвитку відносин між нашими країнами в усіх сферах, що становлять взаємний інтерес. Я вдячний своєму колезі — Президенту Хрістофіасу за плідну дискусію, яка пройшла в доброзичливій дружній атмосфері та в дусі взаєморозуміння», — сказав у своїй заяві Президент України [3].

Відповідаючи на запитання щодо можливостей поглиблення українсько-кіпрської співпраці, Президент відзначив, що для України Кіпр є стратегічним партнером у питанні залучення інвестицій. Глава Української держави зокрема нагадав, що станом на 1 квітня 2011 року Кіпр інвестував в Україну майже 11 мільярдів доларів, а Україна, у свою чергу, інвестувала в економіку Кіпру понад 6 мільярдів доларів.

На переконання Глави держави, подальшому розвитку взаємодії в економічній сфері має сприяти започаткування діяльності Українсько-кіпрської міжурядової комісії з питань економічної, наукової, технічної та промислової співпраці (цей крок передбачений підписаною міжурядовою Угодою про економічне, наукове, технічне та промислове співробітництво). «Вона почне свою роботу на рівні підкомісії, практично у всіх напрямках нашої спільної діяльності. Ми переконані, що той товарообіг, який є між нашими країнами, не відповідає потенціалові наших країн», — сказав Віктор Янукович. Він висловив упевненість, що торговельно-економічні взаємини між Україною та Республікою Кіпр мають значний потенціал. Важливою складовою роботи із посилення торговельно-економічних відносин України та Кіпру Глава держави назвав вирішення питання подвійного оподаткування.

Зі свого боку Президент Кіпру також звернув увагу на історичне значення нинішнього візиту в контексті подальшої розбудови українсько-кіпрських відносин. «Цей візит є свідченням того, що почуття щирої дружби та взаємодопомоги пов'язують не лише уряди двох країн, а й народи Кіпру та України», — сказав він. Дімітріс Хрістофіас відзначив, що успішні результати обговорених під час переговорів питань відображені в підписаних двосторонніх документах. «Вони

символізують новий початок і підтверджують нашу волю щодо подальшого покращення співпраці між нашими державами», — переконаний Президент Кіпру.

Дімітріс Хрістофіас також повідомив, що у рамках свого візиту візьме участь у відкритті Посольства Республіки Кіпр в Києві. «Це історичний момент у відносинах між нашими країнами, який надасть нового імпульсу для поглиблення та розширення нашої співпраці», — сказав він. Президент Кіпру, окрім того, нагадав, що в рамках візиту також відбудеться українсько-кіпрський бізнес-форум. Він також зауважив, що незабаром мають завершитися переговори щодо укладання Угоди про розвиток інвестиційних відносин між Україною та Кіпром. Республіка Кіпр підтримує європейські прагнення України, також наголосив Д. Хрістофіас.

Він також привітав українську сторону з прийняттям рішення про головування України в ОБСЄ в 2013 році. «Республіка Кіпр підтримала кандидатуру України і надалі підтримуватиме її зусилля впродовж всього періоду головування Вашої держави», — сказав Дімітріс Хрістофіас. Президент Кіпру висловив переконання, що головування України в ОБСЄ демонструє волю України щодо збереження миру та стабільності.

В рамках офіційного візиту Дімітріса Хрістофіаса в Україну також відбулися зустрічі із першим віце-прем'єр-міністром — міністром економічного розвитку і торгівлі України Андрієм Петровичем Ключевим та Головою Верховної Ради України Володимиром Михайловичем Литвином.

5 липня 2011 року Президент Республіки Кіпр Дімітріс Хрістофіас відвідав Маріупольський державний університет, де йому присвоїли звання почесного професора.

Наступна зустріч Президента України Віктора Федоровича Януковича та Президента Республіки Кіпр Дімітріса Хрістофіаса відбулась 21 вересня 2011 року у Нью-Йорку в рамках участі у 66-й сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Важливою складовою політичного діалогу України та Кіпру була зустріч міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка з Президентом Кіпру Дімітрісом Хрістофіасом та міністром закордонних справ Кіпру пані Ерато Козаку-Маркуліс, яка відбулась 13 жовтня 2011 року на Кіпрі (м. Лімасол) під час робочого візиту міністра, Голови Комітету

міністрів Ради Європи з метою участі у 7-й сесії Форуму Ради Європи «За майбутнє демократії» [2].

14–16 грудня 2011 року Голова Верховної Ради України Володимир Литвин перебував з офіційним візитом у Республіці Кіпр. Під час зустрічі з Президентом Республіки Кіпр Дімітрісом Хрістофіасом він підкреслив, що Україна надає важливого значення розвитку дружніх та конструктивних відносин з Республікою Кіпр. Керівник парламенту назвав історичною подією офіційний візит в Україну Президента Республіки Кіпр 3–5 липня 2011 року, який відкрив нову фазу українсько-кіпрських відносин. «Візит підтвердив, що наші народи об'єднують давні історичні зв'язки, традиції дружби і співпраці, які розвиваються по висхідній», – підкреслив Володимир Литвин.

Було висловлено переконання, що нового поштовху українсько-кіпрському двосторонньому співробітництву надасть офіційний візит до Республіки Кіпр Президента України Віктора Януковича.

Зі свого боку Президент Кіпру підкреслив велику роль парламентів країн у розвитку двосторонньої співпраці з усіх напрямків. «Ми налаштовані на тісну співпрацю з Україною. Спільними зусиллями легше протистояти сучасним викликам», – наголосив Дімітріс Хрістофіас.

Сторони також обговорили питання європейської інтеграції. За словами Президента Республіки Кіпр, його країна щиро підтримує європейський курс України.

Дімітріс Хрістофіас також висловив вдячність Президенту України, уряду, парламенту і всьому українському народу за підтримку у врегулюванні кіпрської проблеми. У відповідь Володимир Литвин запевнив Президента Кіпру у тому, що позиція України однозначна: «Для нас суверенітет і територіальна цілісність Кіпру – аксіома, яка не потребує доказів». Він наголосив, що Україна виступала, виступає і виступатиме за розв'язання цієї проблеми на основі принципів, яких дотримуються ООН та європейська спільнота. «Під час головування України в ОБСЄ ми будемо докладати всіх зусиль до стимулювання, активізації, діалогу саме на таких принципах, бо світ і без того перевантажений проблемами», – заявив він.

Під час зустрічі Володимира Литвина з Президентом Палати представників (Парламенту) Республіки Кіпр Яннакісом

Оміру відбулася церемонія підписання Меморандуму про взаєморозуміння і співробітництво між Верховною Радою України та Палатою представників Республіки Кіпр.

В рамках візиту Володимира Литвина до Республіки Кіпр відбулися також зустрічі з міністром закордонних справ Республіки Кіпр пані Ерато Козаку-Маркулліс, з мером регіону Фамагуста (м. Деринія), колишнім Головою Парламенту Республіки Кіпр Алексіосом Галаносом.

Голова Верховної Ради України також зустрівся з Президентом Кіпрсько-української бізнес-асоціації Хрістосом Ротсасом і представниками бізнесових кіл Кіпру.

Активні двосторонні українсько-кіпрські контакти свідчать про постійний діалог, який існує між керівництвом України та Республіки Кіпр і, важливість розвитку економічного, політичного, гуманітарного співробітництва для обох країн.

Чинна нормативно-правова база українсько-кіпрських відносин — це 21 документ. Варто наголосити, що вона продовжує вдосконалюватися та розвиватися. Нормативно-правову базу українсько-кіпрських відносин становлять:

1. Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною і Республікою Кіпр (19 лютого 1992 року);

2. Декларація про наміри щодо співробітництва в рамках правової реформи та у сфері надання правової допомоги у цивільних та кримінальних справах між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції і громадського порядку Республіки Кіпр (22 квітня 1999 року);

3. Угода між Державним комітетом України з фізичної культури і спорту та Спортивною організацією Кіпру про співробітництво в галузі спорту (24 червня 1999 року);

4. Протокол про консультації між МЗС України і МЗС Республіки Кіпр (21 лютого 2000 року);

5. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Кіпр про повітряне сполучення (8 липня 2001 року);

6. Меморандум про взаєморозуміння між Державним департаментом фінансового моніторингу Міністерства фінансів України та підрозділом Республіки Кіпр по боротьбі з відмиванням грошей щодо співробітництва у сфері обміну фінансовими відомостями, пов'язаними з відмиванням грошей (3 серпня 2004 року);

7. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про скасування віз для власників дипломатичних та службових паспортів (20 січня 2005 року);

8. Протокол про розширення авіап перевезень між Україною і Республікою Кіпр (3 березня 2005 року);

9. Угода про співробітництво між Українським національним комітетом Міжнародної торгової палати та Кіпрським національним комітетом Міжнародної торгової палати (26 вересня 2005 року);

10. Угода між Україною та Республікою Кіпр про правову допомогу в цивільних справах (18 березня 2006 року);

11. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво у боротьбі зі злочинністю (4 січня 2008 року);

12. Меморандум про співробітництво між Генеральною прокуратурою України та Юридичною службою Республіки Кіпр (25 січня 2010 р.);

13. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво у сфері культури (25 червня 2010 року);

14. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво в галузі туризму (10 вересня 2010 року);

15. Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ Республіки Кіпр щодо співробітництва з пов'язаних з Європейським Союзом питань (4 липня 2011 року);

16. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Кіпр про економічне, наукове, технічне та промислове співробітництво (9 грудня 2011 року);

17. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про взаємну охорону інформації з обмеженим доступом (9 грудня 2011 року);

18. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про міжнародні автомобільні перевезення (23 травня 2012 року).

Найближчим часом буде ратифіковано Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво у сфері оборони, яку з-поміж інших було

підписано під час офіційного візиту в Україну Президента Республіки Кіпр (3–5 липня 2011 р.) [4].

Крім того, між Україною і Республікою Кіпр, відповідно до Алматинської (Казахстан) Декларації від 21 грудня 1991 року, продовжують діяти 3 міждержавні Угоди колишнього СРСР:

1. Угода між Урядом СРСР та Урядом Республіки Кіпр про уникнення подвійного оподаткування доходів та майна (29 жовтня 1982 року);

2. Угода між Урядом СРСР та Урядом Республіки Кіпр про торговельне судноплавство (12 червня 1985 року);

3. Угода між Урядом СРСР та Урядом Республіки Кіпр про міжнародне автомобільне сполучення та Протокол про застосування Угоди (30 січня 1990 року).

Активно також розвивається й міжвідомче українсько-кіпрське співробітництво. Зокрема підписані та діють наступні угоди:

1. Угода між Українським національним інформаційним агентством «Укрінформ» і Кіпрським інформаційним агентством (СНА) про співробітництво в галузі обміну інформацією (25 травня 2006 року);

2. Угода про співробітництво між Торгово-промисловою палатою України і Торгово-промисловою палатою Кіпру (19 травня 2010 року);

3. Угода про співробітництво між Дніпропетровською Торгово-промисловою палатою і Торгово-промисловою палатою Кіпру (20 травня 2010 року);

4. 3 угоди про співробітництво між регіональною ТПП м. Пафоса та Київською, Львівською і Одеською регіональними ТПП (2 грудня 2010 року), які були підписані під час візиту делегації зазначених регіональних торгово-промислових палат до Кіпру на запрошення ТПП м. Пафоса.

Також підписано 12 угод про співробітництво між українськими і кіпрськими навчальними закладами:

1. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Кіпрським Університетом (4 травня 2005 року) [1];

2. Угода про співробітництво між Студентською Радою Маріупольського державного університету та Студентською Спілкою Кіпрського Університету (5 травня 2006 року);

3. Угода про співробітництво між Одеським державним економічним університетом та Коледжем туризму і готельного менеджменту Республіки Кіпр (4 травня 2007 року);

4. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Коледжем туризму і готельного менеджменту Республіки Кіпр (5 липня 2007 року);

5. Угода про співробітництво між Одеським державним економічним університетом та Університетом Кіпру (28 серпня 2008 року);

6. Угода про співробітництво між Одеським національним університетом ім. І.І. Мечникова та Університетом Кіпру (17 лютого 2009 року);

7. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Університетом Нікосії (12 квітня 2010 року);

8. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Університетом Фредеріка (11 квітня 2010 року);

9. Угода про співробітництво між Одеським національним університетом «Одеська національна юридична академія» та Університетом Нікосії (25 листопада 2010 року);

10. Угода про співробітництво між Одеським національним університетом ім. І.І. Мечникова та Університетом Нікосії (15 лютого 2011 р.);

11. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Кіпрським технологічним університетом (22 червня 2011 року);

12. Угода про співробітництво між Маріупольським державним університетом та Європейським Університетом Кіпру (20 червня 2012 року).

В стадії активного опрацювання знаходяться наступні двосторонні угоди:

1. Конвенція між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про уникнення подвійного оподаткування;

2. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Кіпр про сприяння та взаємний захист інвестицій;

3. Міжурядові угоди про морське торговельне судноплавство та повітряне сполучення;

4. Угода між Урядом України та Урядом Республіки Кіпр про співробітництво в галузі охорони здоров'я та медичних наук;

Загалом варто зазначити, що нормативно-правова база українсько-кіпрських відносин постійно розвивається та є достатньою. Потребують врегулювання окремі питання міждержавних відносин, які є предметом постійних переговорів сторін, зокрема – уникнення подвійного оподаткування, морське торговельне судноплавство, повітряне сполучення тощо.

-
1. Маріупольський державний університет. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mdu.in.ua/>.
 2. Міністерство закордонних справ України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>.
 3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
 4. Посольство України в Республіці Кіпр. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/cyprus/>.

Summary. The article is dedicated to the issues of formation and development of cooperation between Ukraine and Republic of Cyprus. Modern state of diplomatic, political, juridical cooperation between two countries is under consideration. Current state of political contacts between Ukraine and Republic of Cyprus has been also analyzed in the article.

Kostiantyn BALABANOV,

*rector of Mariupol State University,
Honorary Consul of the Republic
of Cyprus in Mariupol,*

*Corresponding member of the National Academy
of Pedagogical Sciences of Ukraine,
PhD in political sciences, Professor,
Head of NDA International Relations
and Foreign Policy Department*

CYPRUS IS THE PARTNER OF UKRAINE

The article is dedicated to the issues of formation and development of cooperation between Ukraine and the Republic of Cyprus. Modern state of diplomatic, political, juridical cooperation between two countries is under consideration. Current state of political contacts between Ukraine and the Republic of Cyprus has also been analyzed in the article.

The Republic of Cyprus is one of the most energetically developing states in the Eastern Mediterranean region. Since its independence in 1960 Cyprus has achieved economic progress, thus securing its leading positions in tourism and international investments. Despite of that fact that the country was de facto split in two parts in 1974 the Greek Cypriots have achieved spectacular results ranking among the most developed countries worldwide. In 2004 the Republic of Cyprus became the member of the European Union. Nowadays the country plays key roles in the region from the economic and geopolitical standpoint. Cyprus' experience of the EU integration is very valuable for Ukraine.

Historically, the Union of Soviet Socialist Republic established the diplomatic relations with the Republic of Cyprus at the ambassadorial level on August 16–18, 1960 right after Cyprus had declared its independence as the result of the long national liberation movement. The Soviet Union supported the Cyprus independency; the USSR government maintained close contacts with archbishop Makarios, the leader of national liberation movement who was elected the first President of Cyprus. Pavlo Yermoshyn was the first

USSR Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador in Cyprus who represented USSR in this country from December 16, 1960 to April 20, 1968. Pavlo Yermoshyn submitted his credentials to the President of Cyprus December 31, 1960.

From April 20, 1968 to December 4, 1970 the USSR Embassy in the Republic of Cyprus was led by Nikita Tolybeev (credentials submitted May 31, 1968)

From 8 January 1971 to 7 July 1973 the functions of the USSR Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador to the Republic of Cyprus were performed by Anatoliy Barkovsky (credentials submitted February 23, 1971), from 7 July 1973 to 31 July 1986 by Sergei Astavin (credentials submitted August 29, 1973), from 31 July 1986 to 2 October 1990 by Yuri Fokin. The last USSR Ambassador in Cyprus was Boris Zenkov appointed September 14, 1990, who also represented the Russian Federation – until November 18, 1996.

June 9, 1971 the first President of the Republic of Cyprus, archbishop Makarios came with an official visit to the USSR at the invitation of Presidium of the USSR Supreme Soviet (Parliament) and the Soviet government. He was accompanied by Minister of Foreign Affairs Spyros Kyprianou, Presidential Minsiter P. Stavr, Ambassador of Cyprus to the USSR D. Hadjimiltis, and Ambassador G. Pelagias. During this visit Mykolay Podgorny, Chairman of the Presidium of the Supreme Soviet of the USSR held negotiations with the President of Cyprus Makarios. The parties discussed the issues related to bilateral relations, Cyprus tension problem, the situation in the Eastern Mediterranean region and other international problems. In their joint communiqñ both parties highlighted that in years following the Cyprus' independence the Soviet Union and Cyprus had been developing their relations based on friendship and mutual respect. The USSR had been consistently supporting the Republic of Cyprus' independence, sovereignty and territorial integrity as well as backed up its demands to remove military bases in the island and peacefully settle any Cyprus-related problems without interference of third parties.

In January 1986, the Soviet government came up with the plan: «Principles and ways of settling the Cyprus problem» that were approved worldwide. In this plan the USSR supported independence, sovereignty and territorial integrity of Cyprus avoiding any attempts of settling the Cyprus problems without consulting with

its people. These proposals were made almost simultaneously with the Concept of nuclear-free world and establishment of Fundamental Comprehensive Security System voiced by M. Gorbachov.

George Yakov, the Minister of Foreign Affairs of Cyprus visited the Soviet Union for the first time in April 1987. At his meetings with USSR top officials the Minister pointed out that implementation of Soviet Union initiatives would facilitate resolution of Cyprus problems and transformation of the Mediterranean region into area of sustainable peace and cooperation.

Since the time the counties had established diplomatic relations between themselves and before the breakdown of the Soviet Union both countries had adopted and impressive number of bilateral documents, some of which remain in effect as part of national legislation in former USSR republics.

The Soviet-Cyprian relations are based on the following legal framework:

1. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Government of the Republic of Cyprus in form of exchange of letters on the most favored nation treatment from 22 December 1961;

2. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Government of the Republic of Cyprus in form of diplomatic notes on remission of the USSR and Cyprus citizens from visa consular fee dated 12 September 1962 and 8 October 1962;

3. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Government of the Republic of Cyprus on air traffic dated 29 February 1964;

4. Protocol to Trade Representation of the Soviet Union in the Republic of Cyprus dated 22 February 1965;

5. Agreement on cooperation in the field of broadcasting activity between the Soviet Union and the Republic of Cyprus dated 17 July 1969;

6. Agreement on cooperation in the field of science, education and culture between the Soviet Union and the Republic of Cyprus dated 24 May 1972;

7. Agreement on economic and technical cooperation between the Government of the USSR and the Government of the Republic of Cyprus dated 1 October 1975;

8. Long-term trade agreement between the USSR and the Republic of Cyprus dated 24 November 1976 including letters concerning exclusion from the most favored nation treatment in favor of custom union and free trade zone;

9. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus in letters exchange form on favor purchase of Cyprus goods by Soviet foreign trade organizations during the validity of long term trade agreement between Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus dated 24 November 1976;

10. Consular convention between the USSR and the Republic of Cyprus dated 8 February 1976;

11. Agreement on development of economic and industrial cooperation between the USSR and the Republic of Cyprus dated 4 July 1983;

12. Agreement between the USSR and the Republic of Cyprus on legal assistance in civil and criminal affairs dated 19 January 1984;

13. Protocol between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus on cooperation for construction of Cyprus water facilities dated 16 October 1984;

14. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus on commercial shipping dated 12 June 1985;

15. Protocol of 31 October 1986 to the Long term trade agreement between the USSR and the Republic of Cyprus dated 24 November 1976;

16. Exchange of notes agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus on visa abolition for citizens of both countries with valid diplomatic passports dated 5 June 1989;

17. Exchange of notes agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus on transit visa abolition for citizens of the USSR and Cyprus dated 23 February and 5 September 1990;

18. Agreement between the Government of Soviet Socialist Republics and the Republic of Cyprus on international road transportation dated 30 January 1990;

19. Agreement between the USSR and the Republic of Cyprus on commodity exchange for the period of 1991–1992 dated 19 July 1991.

On December 27, 1991 the Republic of Cyprus recognized the independency of Ukraine by special Government decision. On this occasion, President of Cyprus Georgios Vassiliou sent his congratulations to the President of Ukraine Leonid Kravchuk. The Protocol on Establishment of Diplomatic Relations between Ukraine and Republic of Cyprus was signed 19 February 1992 in New-York.

In 1997 according to the decision of Cypriot government Mr. Yurii Getmanenko, Chairman of Expobank Board was designated the Honorary Consul of the Republic of Cyprus in Ukraine (Kyiv).

18 May 2006 the Honorary Consulate of Ukraine in the Republic of Cyprus was opened in Limassol city with Alexis Fotiadis designated as the Honorary Consul.

4 July 2006 the Honorary Consulate of the Republic of Cyprus was opened in Mariupol and Kostyantyn Balabanov, Professor, Doctor of Political Science and Rector of Mariupol State University was nominated to the position of the Honorary Consul. In October 2011 the Honorary Consulate of the Republic of Cyprus was established in Odessa. Boris Muzalev was appointed the Honorary Consul.

Dmitriy Markov, the Ambassador of Ukraine in Israel was also appointed the first Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Ukraine in the Republic of Cyprus. He submitted credentials to the President of Cyprus Glavkos Kliridis on March 23, 1999. D. Markov held this position until July 2003. In August 1999 the Consulate-General of Ukraine was opened in Nicosia, the capital of Cyprus. The level of Ukraine's diplomatic representation in the Republic of Cyprus was raised as the Embassy of Ukraine was opened in Cyprus in June 2003. The first Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Ukraine in the Republic of Cyprus (in Nicosia) became Borys Gumenyk. On December 22, 2003 he submitted credentials to the President of Cyprus Tassos Papadopoulos. In January 2007, B.Gumenyk completed his first diplomatic term in Cyprus.

The new Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Ukraine Alexander Demyanuk arrived to Cyprus on 8 January

2008. He submitted credentials to the President of Cyprus Tassos Papadopoulos on January 14, 2008. The first term of Ambassador A. Demyanuk expired on 17 February 2012.

On 21 February 2012 Borys Gumenyk was appointed the Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Ukraine in Cyprus for the second term. On April 25, 2012 he submitted his credentials

Під час зустрічі з Президентом Республіки Кіпр Дімітрісом Хрістофіасом і Главою адміністрації Президента Республіки Кіпр Георгіосом Якову (2010 р.)

During the meeting with the President of the Republic of Cyprus Dimitris Hristophias and Head of the President's Administration of Cyprus Republic Georgios Yakov (2010)

to the President of the Republic of Cyprus Demetris Christofias. At the ceremony and the following meeting between Ambassador B. Gumenyk and the President of the Republic of Cyprus D. Christofias the Top Executive of Cyprus had emphasized that he was pleased to receive the credentials from the newly appointed Ambassador of Ukraine and assured that all his efforts would be consistently supported by the President and Government of Cyprus. In his turn B. Gumenyk assured that he would do his best to promote Ukraine-Cyprus bilateral relations in historical, cultural and intellectual areas. The Ambassador of Ukraine had also underlined that

both counties were interested and had all necessary potential in expanding and boosting up cooperation, which opens prospects of success in all spheres of mutual interest.

The President of Cyprus Demetris Christofias confirmed Nicosia's consistent willingness to continue supporting Ukraine'

Eurointegration process over the entire duration of Cyprus' Presidency in the Council of Europe during second half of the 2012.

The functions of the Cyprus diplomatic representation in Ukraine were confided to the Embassy of Cyprus in the Federal Republic of Germany. On 12, October 2006 the Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Cyprus in Germany and Ukraine Leonidas Markydys submitted credentials to the President of Ukraine. He was followed by Pandelakis Eliadis who submitted his credentials to the President of Ukraine in November 21, 2008.

The establishment of Diplomatic mission of the Republic of Cyprus in Ukraine was a milestone in bilateral interstate diplomatic relations. Charg  d'Affaires of the Republic of Cyprus in Ukraine Evagoras Vrionidis set off to perform his duties in September, 28 2009.

In June 14, 2011 the Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of Cyprus (in Kyiv) Evagoras Vrionidis submitted credentials to the President of Ukraine Viktor Yanukovych.

Official opening of the Embassy of the Republic of Cyprus in Ukraine was held on July 4, 2011 and was attended by the President of the Republic of Cyprus Demetris Christofias and the Minister of Foreign Affairs of Ukraine Kostyantyn Hryshchenko.

The Republic of Cyprus maintains diplomatic relations with 170 countries around the world. It has 40 diplomatic missions and offices in international organizations and parallel accreditation in 110 countries and international organizations.

Taking into consideration the fact that the Republic of Cyprus is a small country and relatively limited diplomatic staff the decision of establishing a stand-alone diplomatic mission in Ukraine is the evidence of strategic nature of bilateral relations and importance of equal partnership in all areas.

Visits and meetings of public officials from both countries is an important form of cooperation between Ukraine and the Republic of Cyprus.

On 23, September 2009, the President of Ukraine Victor Yushchenko and the President of the Republic of Cyprus Demetris Christofias met at the 64th session of UN General Assembly.

In 2010, the top executive officials from our countries paid respective visits: On 10–12 June Volodymyr Litvin, Chairman of the Verhovna Rada (Ukrainian Parliament) visited the Republic of Cyprus and Marios Karoyan, the President of the House of

Representatives of the Republic of Cyprus (Cyprus Parliament) paid an official visit on 9–11 November. According to the mutual statement these meetings enter upon a new phase for inter-parliamentary dialogue and gain momentum of Ukraine–Cypriot inter-parliamentary relations.

Without any doubt the most significant event in Ukrainian-Cypriot relations was the historical visit to Ukraine of the President of Cyprus Demetris Christofias and Madam Elsie Christofia that was held 3–5 July 2011.

Official meeting between the President of Ukraine Viktor Yanukovych and the President of Republic of Cyprus Demetris Christofias was held in Kyiv on July 4. A military orchestra has performed national anthems. Two Heads of State passed the guards; the official ceremony ended by introducing delegations of Ukraine and Cyprus to each other [3].

The welcome ceremony was followed by a tkte-a-tkte meeting between the President of Ukraine Viktor Yanukovych and the President of Republic of Cyprus Demetris Christofias.

«Your visit to Ukraine is a solid proof that our states are willing to cooperate in even more efficient way. I am confident that today we a lot of subjects to cover», – Viktor Yanukovych said.

Viktor Yanukovych expressed his gratitude to Demetris Christofias for accepting an invitation to visit Ukraine. The President highlighted the symbolism of this visit: as a mater of fact this was the first visit of the President of the Republic of Cyprus to Ukraine in the history of Ukraine-Cyprus relations.

In return, the President of Cyprus thanked his counterpart for this invitation and assured him in his warm and amicable feelings to Ukrainian people.

«As the President of Cyprus I am very happy of being here for the first time with the official visit to Ukraine. I am confident that our negotiations will be conducted in a friendly atmosphere and will bring their results», – Demetris Christofias said.

After their face to face conversation Viktor Yanukovych and Demetris Christofias chaired the Ukraine-Cyprus negotiations in an enlarged format. In his introductory speech preceding the negotiations the President of Ukraine highlighted that Ukraine is interested in further cooperation with Cyprus. «Ukraine is interested in cooperating with Cyprus in many areas, first of all in trade and business», – he said.

The President of Ukraine pointed out that relations between both states have a huge potential. «I am sure we have a lot of things to talk about», – Viktor Yanukovych said.

According to the Chief Executive Ukraine is working hard to improve legislation and increase international investments. In particular, Viktor Yanukovych said, this relates to development of transportation, tourist and sports infrastructure, construction of industrial and civil facilities.

The Ukrainian Head of State expressed confidence that the first visit of the President of Cyprus Demetris Christofias to Ukraine would open the new page in bi-lateral relations. Viktor Yanukovych highly praised the Cyprus Government's decision to open the Embassy in Ukraine.

Viktor Yanukovych also declared that the Cyprus' support of Ukraine's European aspirations inspires hope in our fruitful cooperation during Cyprus' 2012 Presidency in European Council.

At the joint press conference Viktor Yanukovych highlighted that fact that the first visit of President of Cyprus to Ukraine was the milestone event that proved a high level of Ukraine and Cyprus bilateral relations and the political dialogue between them. According to the Ukrainian President the negotiations were «very fruitful, deep and intensive».

«We are about to open a new page in relations between our two countries; we paid much attention to the state and prospects for mutually advantageous relations as well as Ukraine's integration into the European Union. The most important issue of our bilateral relations is cooperation in trade, economic and investment areas. The President Christofias has assured us that Cyprus would support Ukraine's European aspirations. And this support gives us reason to hope for continued fruitful cooperation between our countries during the presidency of the Republic of Cyprus in the Council of the European Union in the second half of 2012». Viktor Yanukovych informed President Christofias of the progress Ukraine had made in economic reforms and told him about the country's key priorities in foreign policy. «I am pleased to say that the meeting has confirmed the proximity of positions between Ukraine and Cyprus on many international and regional issues. In fact, it creates a solid foundation for further close cooperation between our countries. I am convinced that the visit of the President of Cyprus

will provide a new and powerful impetus to further development of relations between our countries in all areas of mutual interest.

I am grateful to my colleague, President Christofias, for the fruitful discussion that took place in a friendly atmosphere and spirit of mutual understanding», – The President of Ukraine said [3].

When asked about the opportunities of deepening Ukrainian-Cypriot cooperation, the President said that for Ukraine Cyprus is a strategic partner in the area of investment.

He reminded that as of April 1, 2011 Cyprus investments in Ukraine reached \$ 11 billion whereas Ukraine has invested over \$ 6 billion in the economy of Cyprus.

Під час візиту до МДУ Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Кіпр в Україні
Евагораса Вріонідіса (2011 р.)

During the visit of the Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Cyprus to
Ukraine Evagoras Vrionidis to NDA (2011)

According to the President Yanukovich, further development of economic cooperation with Cyprus will be facilitated by establishment of the Ukrainian-Cypriot Intergovernmental Commission on Economic, Scientific, Technical and Industrial

Cooperation (which is foreseen in the appropriate Economic, Scientific, Technical and Industrial Cooperation agreement). «This Commission will begin its work at the level of sub-commissions in almost all areas of our joint activities. We believe that the existing trade turnover between our countries did not reach their potential levels», — Viktor Yanukovych said. He expressed confidence that trade and economic relations between Ukraine and the Republic of Cyprus have considerable potential for development.

According to the President, another important component of cooperation between Ukraine and Cyprus is efforts to eliminate double taxation.

For his part, the President of Cyprus also drew attention to the historical significance of the visit in the context of further development of Ukrainian-Cypriot relations. «This visit proves that there are feelings of sincere friendship and mutual support not only between the governments of the two countries, but also between the peoples of Cyprus and Ukraine», — he said.

Demetris Christofias noted that the success of the discussion that took place today was reflected in the signed agreements. «They symbolize a new beginning and reaffirm our willingness to further enhance cooperation between our countries», — he said.

The President of Cyprus also said that in the framework of the visit he would attend the opening of the Embassy of the Republic of Cyprus in Kyiv. «This is a historic moment in our countries' relations, which will even further promote and extend our cooperation», — he said. Demetris Christofias reminded that the Ukrainian-Cypriot business forum would be held as part of this visit. He also informed about soon completion of talks between both countries regarding an agreement to further investment relations between Ukraine and Cyprus. Once again D. Christofias stressed that the Republic of Cyprus supports Ukraine's European aspirations.

The President of Cyprus congratulated the Ukrainian party with the decision about Ukraine's Presidency at the OSCE in 2013. «The Republic of Cyprus has supported nomination of Ukraine and will continue supporting its efforts throughout its entire presidency», — Demetris Christofias said. He expressed confidence that the Ukraine's Presidency at the OSCE would demonstrate its commitment to preserve peace and stability.

Demetris Christofias also updated his Ukrainian counterpart on the progress of negotiations regarding the Cyprus problem. He

thanked the President of Ukraine for the support that our state provides to Cyprus in this regard.

The President of Cyprus invited the President Yanukovich to pay an official visit to Cyprus and the President of Ukraine accepted it.

During his visit Demetris Christofias met the Vice Prime Minister, Minister of Economic Development and Trade Andrii Kliuev and Chairman of the Ukrainian Parliament Volodymyr Lytvyn.

July 5, 2011 President Christofias visited the Mariupol State University and was awarded there a title of professor emeritus.

The Presidents of Ukraine and Cyprus met once again on September 21, 2011 in New-York at the 66th Session of the United Nations General Assembly.

The meeting of the Minister of Foreign Affairs of Ukraine Kostyantyn Hryshchenko with President of Cyprus Demetris Christofias and the Minister of Foreign Affairs Erato Kozaku-Markulis was considered as the integrated part of political dialogue. It was held 13 October 2011 in Cyprus (Limassol) as part of the 7th Session of the Council of Europe «Forum for Democracy» [2].

14–16 December 2011 Volodymyr Lytvyn, Chairman of the Ukrainian Parliament visited Cyprus.

At his meeting with President Christofias on December 15, 2011 Volodymyr Lytvyn emphasized that Ukraine underlined an importance that Ukraine places on friendly and good relations with the Republic of Cyprus.

The Chairman of the Ukrainian Parliament stated that the official visit of President of Cyprus in Ukraine 3–5 July 2011 was a historical event that had opened a new phase of Ukrainian-Cypriot relations. «The visit has confirmed that historical links, common heritage and cooperation unite and strengthen our nations», – stressed Volodymyr Lytvyn.

V. Lytvyn also expressed confidence that the future visit of President of Ukraine Viktor Yanukovich would further promote Ukraine-Cyprus bilateral cooperation.

Volodymyr Lytvyn also mentioned positive Ukraine-Cyprus inter-parliamentary cooperation and express confidence that Memorandum of Understanding between the Parliament of Ukraine and House of Representatives of Cyprus that would be signed

during the visit of Ukraine parliamentary delegation and would facilitate further development of parliamentary relations.

On his part, the President of Cyprus stressed the role played by the parliamentarians in both countries in development of bilateral cooperation in all spheres. «We want to cooperate with Ukraine even tighter. These days it is easier to withstand challenges by acting jointly», – Demetris Christofias stressed. The counterparts discussed EU integration issues. It was underlined that the Republic of Cyprus is an advocate of Ukraine in its European integration efforts.

Demetris Christofias expressed his gratitude to the President of Ukraine, Government, Parliament and all Ukrainian people for their support in solution of the Cyprus problem. In his response Volodymyr Litvin reassured President of Cyprus that position of Ukraine is simple: «Sovereignty and territorial integrity of Cyprus is a given and requires no further proof». He stressed that in its acts Ukraine is guided by the UN and European principles regarding ways of resolving this problem. «During Ukraine's Presidency at the OSCE we will do our best to make sure the dialogue is conducted only based on these principles because the world is replete with problems even without that», – said the Ukrainian Speaker.

The ceremony of signing the Memorandum of Understanding and Cooperation between the Ukrainian Parliament and the House of Representatives of the Republic of Cyprus took place at the meeting of Volodymyr Lytvyn and President of the House of Representatives of Cyprus Yannakis Omiru.

In the frame of his visit Volodymyr Lytvyn also met with the Minister of Foreign Affairs of Cyprus Erato Cozaku-Marculis, Mayor of Famagusta (Derinya) and former Speaker of the Parliament Alexis Galanos.

The Speaker of the Ukrainian Parliament had meetings with the President of Cypriot-Ukrainian Business Association Christos Rotsas and representatives of Cypriot business community.

The vigorous bilateral Ukrainian-Cypriot contacts are an indication of continuous dialogue between authorities of Ukraine and the Republic of Cyprus and importance of economic, political and humanitarian cooperation between the two countries.

The current legal framework of Ukrainian-Cypriot relations consists of 21 documents. It should be noted that this legal base is permanently improved and developed.

The legal framework of Ukraine-Cyprus relations is based on the following documents:

– Protocol on establishing diplomatic relations between Ukraine and Republic of Cyprus (19 February 1992);

– Declaration of intent concerning cooperation in the frame of legal reform and juridical assistance in civil and criminal affairs between the Ministry of justice of Ukraine and Ministry of justice and social order of Cyprus (22 April 1999);

– Agreement between the State committee of Ukraine for physical fitness and sports and Cyprus physical culture organization on cooperation in the field of sport (24 June 1999);

– Consultation protocol between MFA of Ukraine and Cyprus (21 February 2000);

– Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on air traffic (8 July 2001);

– Memorandum of understanding between the State department of financial monitoring of the Ministry of Finance of Ukraine and Subdivision of the Republic of Cyprus for money-laundering fighting on cooperation concerning exchange of financial statements attributable to money-laundering (3 August 2004);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on visa abolition for citizens with valid diplomatic and service passports (20 January 2005);

– Protocol on enlargement of air service between Ukraine and Cyprus (3 March 2005);

– Agreement on cooperation between Ukraine national committee of International Chamber of Commerce and Cypriot national committee of International Chamber of Commerce (26 September 2005);

– Agreement between Ukraine and the Republic of Cyprus on juridical assistance in civil affairs (18 March 2006);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on crime fighting cooperation (4 January 2008);

– Memorandum of Cooperation between General Prosecutor Office of Ukraine and Legal service of the Republic of Cyprus (25 January 2010);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on cooperation in sphere of culture (25 June 2010);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on cooperation in tourist industry (10 September 2010);

– Memorandum of Understanding between the Ministries of Foreign Affairs of Ukraine and Cyprus on Cooperation on the European Union Matters (4 July 2011);

– Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on Economic, Scientific, Technical and Industrial Cooperation (9 December 2011);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on Reciprocal Protection of Classified Information (9 December 2011);

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on international road transportation (23 May 2012);

– Ratification of the Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Cyprus on cooperation in the area of defense is under way. It was signed during the official visit of President of the Republic of Cyprus to Ukraine (3–5 July 2011) [4].

In compliance to Alma-Ata (Kazakhstan) Declaration dated 21 December 1991 there are 3 intergovernmental agreements of the former Soviet Union currently in force between Ukraine and the Republic of Cyprus, i.e.:

– Agreement between the Soviet Union government and government of the Republic of Cyprus on abolishing of double taxation of income and property (29 October 1982);

– Agreement between the Government of the USSR and the Government of the Republic of Cyprus on trade maritime traffic (12 June 1985);

– Agreement between the Government of the USSR and the Government of the Republic of Cyprus on international road transportation and Protocol on Agreement application (30 January 1990).

Inter-departmental Ukrainian-Cypriot cooperation grows rapidly as well. The following agreements were signed and are currently in effect:

– Agreement between Ukrainian national press agency «Ukrinform» and Cyprus News Agency (CNA) on cooperation of information exchange (25 May 2006);

– Agreement on cooperation between Chambers of Commerce and Industry of Ukraine and Cyprus (19 May 2010);

– Agreement on cooperation between Dnipropetrovsk Chamber of Commerce and Industry and Chambers of Commerce and Industry of Cyprus (20 May 2010);

Three Agreements on cooperation between regional Chamber of Commerce and Industry of Pathos town and Kyiv, Lviv and Odessa regional Chambers of Commerce and Industry signed during the visit of delegations of mentioned Chambers to Cyprus at the invitation of Chamber of Pathos town.

Also the following 12 Agreements on cooperation between Ukraine and Cyprus educational organizations should be mentioned:

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and Cypriot University (4 May 2005) [1];

– Agreement on cooperation between Student Council of Mariupol State University and Students' Union of the University of Cyprus (5 May 2006);

– Agreement on cooperation between Odessa state economy university and College of tourism and hotel management of the Republic of Cyprus (4 May 2007);

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and Tourism and Hotel Business Management College of the Republic of Cyprus (5 July 2007);

– Agreement on cooperation between Odessa State University for the Economy and the University of Cyprus (28 August 2008);

– Agreement on cooperation between I.I. Mechnikov Odessa National University and the University of Cyprus (17 February 2009);

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and the University of Nicosia (12 April 2010);

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and Frederick's University (11 April 2010);

– Agreement on cooperation between Odessa National University «Odessa National Law Academy» and the University of Nicosia (25 November 2010);

– Agreement on cooperation between I.I. Mechnikov Odessa National University and the University of Nicosia (15 February 2011);

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and Cyprus University of Technology (22 June 2011);

– Agreement on cooperation between Mariupol State University and European University of Cyprus (20 June 2012).

The following bilateral agreements are under preparation:

– Convention between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of Cyprus on avoidance of double taxation;

– Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of Cyprus on preferential and mutual investment protection;

Intergovernmental agreements on marine trade shipment and air traffic;

– Agreement between the Governments of Ukraine and Cyprus on cooperation in sphere of health care and medicine science.

In general it should be kept in mind that the legal basis of the Ukraine-Cyprus relations constantly develops and is solid enough. There are still some issues of bilateral relations that must be resolved: the avoidance of double taxation, marine trade shipment, air traffic, etc.